

Δημοκρατικός Συναγερμός **Τομέας Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης**

Αναφορά μας:Τομ. 0111/04
Αναφορά σας

22 Νοεμβρίου 2004

ΣΥΝΟΨΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ **ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

Η φυλακή είναι μια ιδιόρρυθμη κλειστή κοινωνία, που παράγει εντάσεις, και δεν πρέπει να λειτουργεί ως μηχανισμός έκπτωσης της ανθρώπινης αξίας και εξαθλίωσης του κρατουμένου, αλλά μηχανισμός επανένταξης στην κοινωνική λειτουργία. Η Πολιτεία τιμωρεί τους παραβάτες του Νόμου- δεν τους εκδικείται. Γι' αυτό η σχεδίαση και εφαρμογή της γενικής σωφρονιστικής πολιτικής της χώρας αποτελεί διακεκριμένη θεσμική έκφανση μιας δημοκρατικής πολιτείας την οποία χαρακτηρίζει το πνεύμα μετριοπάθειας και ανθρωπισμού και πρέπει να αποσκοπεί στην πραγμάτωση των ακόλουθων δημόσιων σκοπών.

- α) αποσκοπεί στο σωφρονισμό και την κοινωνική επανένταξη των πολιτών που εκδηλώνουν παραβατική και κολάσιμη συμπεριφορά.
- β) επιδιώκει την ανάπτυξη διοικητικών δράσεων πρόληψης της εγκληματικότητας.

Η αριθμητική ανεπάρκεια του προσωπικού των φυλακών σε συνδυασμό με την προϊούσα αύξηση του αριθμού των κρατουμένων καθιστά όχι μόνο τη διαδικασία του σωφρονισμού τους, αλλά και αυτής ακόμη της αποτελεσματικής φύλαξής τους, έργο τιτάνιο και σε αρκετές περιπτώσεις αντικειμενικώς εξαιρετικώς δυσχερές. Επίσης ο υπερπληθυσμός που επικρατεί στις φυλακές εκτός από τις απaráδεκτες συνθήκες διαβίωσης τους και τα προβλήματα εφαρμογής οποιουδήποτε σωφρονιστικού προγράμματος καθιστούν τη φύλαξη των κρατουμένων έργο επίπονο και απαιτητικό, που επιβάλλει την άμεση λήψη μέτρων για την μείωση του αριθμού των φυλακισμένων ανά τετραγωνικό μέτρο κράτησης.

Με σκοπό την ορθολογική διαχείριση της υφιστάμενης κατάστασης και την άρση των ακανθωδών χαρακτηριστικών της επιδιώκει την πραγμάτωση των δημοσίων σκοπών που προαναφέρθηκαν με την ανάπτυξη των ακόλουθων δράσεων:

Οργάνωση και λειτουργία των σωφρονιστικών καταστημάτων μας

- Βελτίωση του επιπέδου των φυλακών με την αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών, την βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας του Τμήματος, την σωστή στελέχωση με εξειδικευμένο και άλλο προσωπικό και την συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού στις σύγχρονες αντιλήψεις σωφρονιστικής.
- **Ίδρυση Σχολής Δεσμοφυλάκων** η οποία θα έχει ως αποστολή την εκπαίδευση και συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού των Φυλακών
- Απαιτείται **η απασχόληση επαρκούς και επί μόνιμου βάσεως ψυχιατρικού και ιατρικού προσωπικού** με την λειτουργία μόνιμης μονάδας στο χώρο των φυλακών.
- Η λειτουργία **κέντρου ψυχιατρικής νοσηλείας ή καταλύματος** των καταδικασθέντων θα πρέπει να γίνει σε χώρο πλησίον των φυλακών και όχι εντός των φυλακών.
- Σωστή επιλογή των σωφρονιστικών υπαλλήλων, **ικανός αριθμός ειδικών των επιστημών του ανθρώπου** (κοινωνιολόγων, ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών), εκπαιδευτών και γυμναστών.
- **Βελτίωση και αναβάθμιση των συνθηκών ασφάλεια των φυλακών**, ώστε να αποφεύγεται η μεταφορά απαγορευμένων ουσιών και αντικειμένων.

Πρόγραμμα επανένταξης και στήριξης των κρατουμένων:

- Ανασχεδιασμός του συστήματος μας ώστε αυτό να ενθαρρύνει τον αυτοσεβασμό, το αίσθημα της ευθύνης των κρατουμένων με την παροχή ευκαιριών εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης, δημιουργικής ψυχαγωγίας, προβληματισμού, αυτοκροτικής και αυτογνωσίας.
- **Χάραξη πολιτικής φροντίδας και επανένταξης των κρατουμένων στην κοινωνία.**
- **Δημιουργία κέντρου επανένταξης**, που θα φροντίζει για την εξεύρεση εργασίας, για την προσωρινή οικονομική στήριξη τους και για την διαμονή τους, τουλάχιστον μέχρις ότου εξασφαλίσει δική του στέγη
- **Επαγγελματική, τεχνική κατάρτιση και επιμόρφωση των καταδίκων**, σε επαγγέλματα που προσφέρονται για αγορά εργασίας.
- **Φροντίδα των κατάδικων μετά την αποφυλάκιση τους**, με την αύξηση της κρατικής βοήθειας στους αποφυλακισμένους για να βρουν διαμονή, διατροφή και την εξασφάλιση είδη ένδυσης. Ειδικότερα προτείνουμε τον ανασχεδιασμό του κέντρου καθοδήγησης και εξωιδρυματικής απασχόλησης σε οικονομικά αυτοδύναμο κέντρο που θα μπορεί είτε με κρατική ή ιδιωτική βοήθεια, είτε με δικούς του οικονομικούς πόρους να προσφέρει για την φροντίδα των αποφυλακισμένων.
- **Κοινωνικοποίηση των καταδίκων**, βελτιώνοντας την επικοινωνία τους με τον έξω κόσμο και τις οικογένειες τους.

- **Περαιτέρω ενίσχυση του θεσμού της ανοικτής φυλακής** και επέκταση των προγραμμάτων μειωμένης ασφάλειας με στόχο την προετοιμασία για επανένταξη και αποκατάσταση των καταδίκων στην κοινωνία.

Κέντρα Απεξάρτησης Τοξικομανών Κρατουμένων. Τα προγράμματα απεξάρτησης και επανένταξης των τοξικομανών πρέπει να έχουν ως πρώτο πεδίο εφαρμογής τις φυλακές. Για την επιτυχία επιβάλλεται ο χρήστης ναρκωτικών να μην συμβιώνει στις φυλακές ούτε με τους εμπόρους ναρκωτικών, ούτε με τους παραβάτες του κοινού ποινικού δικαίου. Επιτακτική είναι η ανάγκη εκπόνησης ειδικού Θεραπευτικού Προγράμματος απεξάρτησης των τοξικομανών κρατουμένων και δημιουργίας Κέντρων Απεξάρτησης Τοξικομανών με την συμμετοχή του απαραίτητου εξειδικευμένου προσωπικού.

Πολιτική πρόληψης της εγκληματικότητας. Την ανάπτυξη πολιτικών πρόληψης της εγκληματικότητας εντός του σωφρονιστικού καταστήματος σε συνεργασία με δημόσιους και διεθνείς φορείς κοινωνικής μέριμνας και προστασίας που προσεγγίζουν την περίπτωση του παραβατικού νέου ως υποκείμενο, δεκτικό εκπαίδευσης, ψυχολογικής υποστήριξης, επαγγελματικής κατάρτισης και κοινωνικής παιδείας με γνώμονα την κατά το δυνατό, αρμονικότερη ένταξή του στη κοινωνία των πολιτών.

Τον θεσμικό εκσυγχρονισμό των νομικών κανόνων που διέπουν τη διαδικασία σωφρονισμού των πολιτών που εκτίουν στερητικές της ελευθερίας ποινές,

Καθιέρωση του θεσμού του Εισαγγελέα Φυλακών με στόχο την διασφάλιση της αξιοπρεπούς μεταχείρισης και ασφαλούς κράτησης των κρατουμένων και την προστασία των δικαιωμάτων τους

Ισόβια Φυλάκιση: Την σύσταση ειδικής επιτροπής η οποία μετά την παρέλευση 15 έως 20 ετών να εξετάζει το ενδεχόμενο υποβολής εισήγησης για αποφυλάκιση του ισοβίτη, υπό κάποιες προϋποθέσεις που σχετίζονται με την συμπεριφορά και την μεταμέλεια του, καθώς και την οικογενειακή του κατάσταση (έκθεση γραφείου ευημερίας). Η εισήγηση θα υποβάλλεται στον Γενικό Εισαγγελέα και η απόφαση για αποφυλάκιση θα λαμβάνεται στα πλαίσια άσκησης της αρμοδιότητας του Προέδρου της Δημοκρατίας σύμφωνα με το άρθρο 53 του Συντάγματος. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης για αποφυλάκιση ο ισοβίτης θα έχει δικαίωμα να υποβάλει νέα αίτηση μετά την παρέλευση 2-3 χρόνων.

Την άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος του υπερπληθυσμού και τον διαχωρισμό των κρατουμένων

- Αποσυμφόρηση των φυλακών με την λήψη των πιο κάτω μέτρων και την δημιουργία νέων πτερύγων που θα επιτρέπει τον διαχωρισμό των καταδίκων ανά κατηγορία και ύψος ποινής.

- **Η ποινικοποίηση διαφόρων μορφών κοινωνικής συμπεριφοράς** χωρίς πράγματι να θίγονται ανθρώπινα δικαιώματα ή κοινωνικά αγαθά που χρειάζονται ποινική προστασία και οδηγεί όλο και περισσότερα άτομα στην φυλακή γι' αυτό προτείνουμε την τιμωρία τους με διοικητικές ποινές
- **Η συγκέντρωση σημαντικού αριθμού αλλοδαπών στις φυλακές** τους οποίους συντηρούμε σαν κράτος επιβάλλουν την λήψη αποτελεσματικών μέτρων, μηχανισμών και διαδικασιών άμεσης απέλασης τους.
- Ειδικότερα προτείνουμε:
 - Τον σαφή διαχωρισμό των αλλοδαπών κρατουμένων από τους υπόλοιπους φυλακισμένους.
 - Την αντιμετώπιση της παράνομης εισόδου στη Δημοκρατία ως διοικητική παραβίαση και όχι σαν ποινικό αδίκημα.
 - Την κράτηση των αλλοδαπών που κατηγορούνται σε ειδικά κέντρα με έλεγχο μέχρι και την διεκπεραίωση των εργασιών απέλασης τους.
 - Αποποινικοποίηση της παράνομης εισόδου στην Δημοκρατία όσον αφορά τους οικονομικούς μετανάστες, αφού τέθηκε θέμα ασφάλειας του κράτους από άτομα που εισέρχονται στη Δημοκρατία από τα κατεχόμενα και την πιθανότητα αυτοί να είναι πράκτορες.
- Την διαμόρφωση νέων και αποτελεσματικών διαδικασιών εξέτασης των αιτήσεων για πολιτικό άσυλο. Ο αριθμός των αιτήσεων που εκκρεμούν έχει φτάσει σε ανησυχητικούς αριθμούς και η Κυβέρνηση λόγω της έλλειψη συγκεκριμένης μεταναστευτικής πολιτικής αδυνατεί να λάβει οποιαδήποτε μέτρα.
- **Εφαρμογή εναλλακτικών ποινών της ποινής της φυλάκισης.** Η επιβολή της ποινής της φυλάκισης για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξη μήνες θα μπορούσε σε μεγάλο μέρος να αντικατασταθεί με άλλα σωφρονιστικά μέτρα και ολιγόμηνη φυλάκιση να επιβάλλεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις.
- **Αναδιοργάνωση και ενίσχυση των υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας,** με τον ορισμό πρόσθετου αριθμού κηδεμονικών λειτουργών που θα επιτρέπει την επιβολή εναλλακτικών ποινών αντί της ποινής της φυλάκισης, όπως της κοινοτικής εργασίας.